

ji od nauky o obecném právu státním, která pro poznání pojmů, kterých pozitivní právní řád užívá, není bez významu. Nárys obecného práva státního zahajuje výkladem o pojmu státu. Správně poukazuje k tomu, že stát lze definovati s různých hledisek a že normativně nelze stát definovati jinak než jako právní osobu, která jest současně normovým subjektem. Proti této definici staví autor obvyklou definici sociologickou, která jest panující právní vědou prohlašována neprávem za definici právní. Tato definice pokládá za podstatné znaky státu státní území, obyvatelstvo, právní organizaci. Po vymezení pojmu státu přechází autor k formám státním. Pojednává o monarchii, republice, dále státech jednotných a sdružených. Na to přechází k organizaci státu.

Výklad československého práva státního zahajuje nástinem vzniku československého státu a právního řádu. Zdůrazňuje, že vznik nového státu jest skutečností metanormativní a že právní věda se může obíratí jen státem hotovým. Stát v této souvislosti definuje jako právní řád, čímž překlenuje obvyklý dualismus mezi státem a právem. Stát československý vznikl revolucí a tím byla, jak autor výstižně praví, přerušena formální právní kontinuita se starými státními útvary. Při určení území státního přihlíží autor k příslušným mezinárodním normám. Soustavný výklad ústavních předpisů začíná vymezením pojmu právního řádu československého. Velmi obšírně jest pojednáno o orgánech i zákonodárných i výkonných. Po všeobecném rozhledu o zákonodárných orgánech československého státu řeší autor otázku, zda náš stát jest jednotným nebo složeným. Vidí v něm přes některé pochybnosti s hlediska běžné nauky stát spolkový. Vidíme-li v československém právním řádě jediný právní řád s původní relevancí, pak budeme v našem státě spatřovati stát jednotný. Argumentovat pojmem spolkového státu, jak jej dosavadní nauka vytvořila, s jistotou nelze, poněvadž se dosud neshodla na podstatných znacích pojmu spolkového státu. Jak jest známo, vytvořila německá a rakouská nauka pojem spolkového státu dle konkrétního státu, totiž dle státu německého.

Samostatnou kapitolu věnuje autor právům a svobodám, jakož i povinnostem občanským. Také právní postavení menšin došlo v Soustavě náležitě pozornosti, zvláště pokud jde o otázku jazykovou. V poslední části spisu jest pojednáno o státním občanství a právu domovském. Pojem státního občanství konstruuje autor úplně ve shodě s normativní naukou jako stav. Dotýká se i pojmu občana, o jehož vyjasnění se dnešní nauka zřetelně namáhá.

Chtěli jsme jen upozorniti na povahu i obsah knihy, která není jen universitní pomůckou, nýbrž i důležitou politickou příručkou. Význam knihy spočívá v tom, že se jí usnadňuje vnikání do ústavní konstrukce našeho státu. Nesluší ovšem přezíratí význam knihy i po té stránce, že přispívá k očistě právních pojmů od cizích elementů. Právě methodologická vyhraněnost knihy jest její největší předností.

Dr. Bohumil Kučera.

Má býti krupobitní pojištění postátněno? Dobrozdání dra Jos. Grubra. Posmrtné vydání. Nakl. J. Otto, Praha 1925. Str. 58, Kč 8. — Poslední práce prof. Grubra, nedokončená už, vydaná prof. drem Mackem, ukazuje, s jakou důkladností pracoval Gruber na každé práci, do níž se dal. Byv vyzván, aby podal dobrozdání o otázce krupobitního pojištění, zpracoval tuto otázku se stanoviska národohospodářského tak, že dobrozdání vzrostlo skoro na monografii. Vykládá předem vůbec podstatu pojištění a hlavně zemědělského. V pojištění vůbec vidí dva hlavní principy: princip družnosti, solidarity (přenášení rizika na větší množství stejně ohrožených) a princip úspornosti. Líčí historický vývoj pojišťování a jednotlivé typy. Obšírně podává teoretický boj o otázku publicity pojištění, uvádí důvody pro i proti. Ukazuje, že není správný názor, že kde prosperuje akciová společnost, musí prosperovati i státní podnik, poněvadž mezi postavením úředníků jest tu vždy ještě značný rozdíl co do zájmu na hospodářském výsledku. Upozorňuje na zvláštnosti krupobitního pojištění: nestejnóměrnost časovou i místní a rozdílnou citlivost plodin, jež působí nepříznivě na vznik a intenzitu

potřeb, působí nedostatečné vyrovnávání risik a z toho vysoké prémie. Při tomto odvětví jest rozhodným většinou subjektivní úsudek. Velmi ostře se vyslovuje Gruber o původní osnově ministerstva zemědělství, neodborně připravené, spočívající na zásadě závaznosti, jednotnosti sazeb, monopolu, a státní dotace základní i ročních příspěvků. Tvrdí, že není u nás předpokladů pro závaznost, poněvadž není stejnoměrné potřeby, takže pojištění by bylo novou daní na výnos půdy. Jednotnost prémie by přikrost jenom stupňovala. Monopol má za odůvodněný, kdyby způsobil zlevnění a sevšeobecnění. Ale při krupobitním pojištění, odděleném od jiných pojišťovacích oborů, by aparát byl půl roku nevyužitkován. V novém návrhu ministerstvo upustilo od všech základních zásad a zůstalo pouze při státním příspěvku. Za cíl vytklo rozšíření a zlevnění pojištění. V zásadě státního příspěvku vidí Gr. opuštění zásad o vedení státních podniků, poněvadž se tu předem počítá s pasivností podniku. Popírá správnost tvrzení, že pojištění státní jest nutným korektivem faktického monopolu, neboť tento neexistuje. Ukazuje, že sociální pojišťovny, na něž se ukazuje, nejsou vlastně vůbec státními ústavy. Krupobitní pojištění jest jen jedním z oborů pojišťování, a jistě nenejpřednějším. Nutilo by k zakládání dalších oborů, což by způsobilo jen újmu finanční státu i samosprávy. Popírá dále možnost lepších výkonů pro pojištěnce, vzhledem k dnešní obrovské soutěži soukromých pojišťoven. Konečně vyslovuje obavy, že provádění by vyvolalo jen nespokojenost na všech stranách, zejména pro vlivy politické. Vyznívá tudíž jeho úsudek o myšlence státního pojištění krupobitního velmi nepříznivě. J. B.

JUDr. Jan Gallas: Výklad k zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, vyšlo jako třetí svazek svazek knihovny Sociálních Úkolů, v Praze 1925, 8°, stran 572, cena neoznačena. — Úvodem pojednává autor o pojmu sociálního pojištění, jeho vzniku a vývoji, jakož i o hlavních zásadách, na kterých spočívá náš zákon o sociálním pojištění. Po té probírá podrobně jednotlivé paragrafy zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří a to tak, že cituje text zákona a přidává k němu vysvětlivky a poznámky, často velmi obšírné a názorné.

Práce tato, je vyšla z pera odborníka, nad jiné povolaného — tvůrce našich zákonů sociálně-pojišťovacích — jest svou dokonalostí a jasností dikce nejen vítanou pomůckou všem, kdož zabývají se prováděním sociálního pojištění, nýbrž i informativní příručkou pro celou naši veřejnost. Dr. Jindřich.

Dr. Zdeněk Mach-František Kubr: Index ke Sbírce zákonů a nařízení 1918—1924. — Praha. Státní tiskárna. 8°. Str. 170. 20 Kč. — Min. rada Mach a vrch. komisař Kubr vykonali vydáním rejstříku k prvním sedmi ročníkům Sbírky záslužnou práci tím spíše, že, pokud vůbec je možno dosáhnouti dokonalosti v abecedním rejstříku, nic mu nelze vytýkati podstatného. Hojnost hesel usnadňuje hledání, protože jeden a týž zákon nalezne se pod několika hesly a také, byť stručné poznámky, že jde o změnu neb zrušení nějaké normy, pomohou velmi dobře orientaci. Tím vším ulehčí se informace, které právě na rychlosti velmi záleží. A proto lze Index vřele vítati a přát si, aby dosáhl jako pomůcka nutná a pro každého právníka bez rozdílu potřebná toho rozšíření, jak podle své obsahové hodnoty v plné míře zasluhuje. Ča.

Orientierungskarte über die Gerichtzugehörigkeit in der Tschechoslowakischen Republik. Nákladem Bratří Sieplů v Liberci. — Jest známo, že rychlému a přehlednému informování slouží diagram, po případě mapa daleko lépe, než jakákoli příručka. Tento poznatek lze poznati velice jasně na právě vydané mapě soudní příslušnosti kde na prvý pohled lze seznati jednotlivé soudní okresy a příslušné k nim krajské soudy v celé republice, kde poměry příslušenství zvláště na Slovensku jsou mnohdy velice spleťtité. Na mapě jsou také naznačeny přehledně soudy smíšené, což má více ovšem platnost pro příslušníky národnostních menšin, ale pro informaci i jinak může býti důležité. dmk.